

Asia C-477/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

21.6.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Verwaltungsgericht Wien (Wienin hallintotuomioistuin, Itävalta)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

12.6.2019

Valittaja:

IE

Vastaja:

Magistrat der Stadt Wien

Pääasian kohde

Rakennushanke – Luonnonsuojelu – Lisääntymis- ja levähdyspaikat –
Puuttuminen, heikentäminen tai hävittäminen

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua levähdyspaikan käsitettä tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan myös entisiä levähdyspaikkoja, jotka on sittemmin hylätty?

Jos kysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko jokaista entistä levähdyspaikkaa, joka on sittemmin hylätty, pidettävä luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuna levähdyspaikkana?

Jos kysymykseen vastataan kieltävästi:

Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko entinen levähdyspaikka, joka on sittemmin hylätty, luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu levähdyspaikka?

- 2) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun levähdyspaikkaan?
- 3) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti niin vakavaa puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun levähdyspaikkaan, että sitä on pidettävä tämän levähdyspaikan heikentämisenä luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla?
- 4) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti niin vakavaa puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun levähdyspaikkaan, että sitä on pidettävä tämän levähdyspaikan hävittämisenä luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla?
- 5) Onko luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua lisääntymispaikan käsitettä tulkittava siten, että siihen kuuluu ainoastaan tarkasti rajattava alue, jolla tapahtuu säännöllisesti varsinaista pariutumista tai lisääntymiseen välittömästi liittyviä toimintoja pienessä tilassa (kuten mädin laskeminen), vai sisältyykö lisääntymisalueeseen lisäksi kaikki tarkasti rajattavat paikat, jotka ovat ehdoton edellytys poikasen kehittymiselle, kuten munintapaikat tai toukkavaiheessa vaadittavat kasvinosat?

Jos kysymykseen vastataan kieltävästi:

Mitä lisääntymispaikan käsitteellä tarkoitetaan luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdan merkityksessä, ja kuinka lisääntymispaikka erotetaan maantieteellisesti muista paikoista?

- 6) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun lisääntymispaikkaan?
- 7) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti niin vakavaa puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun lisääntymispaikkaan, että sitä on pidettävä tämän

lisääntymispaikan heikentämisenä luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla?

- 8) Mitkä ovat perusteet sen määrittämiseksi, onko tietty toimi tai laiminlyönti niin vakavaa puuttumista luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun lisääntymispaikkaan, että sitä on pidettävä tämän lisääntymispaikan hävittämisenä luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2, 12, 16 ja 23 artikla sekä liite IV

Kansalliset säännökset, joihin viitataan

Wienin luonnonsuojelulain (Wiener Naturschutzgesetz, jäljempänä W-NSG) 4, 5, 7, 9, 10 ja 49 § sekä liite

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Verwaltungsgesicht Wienin (Wienin hallintotuomioistuin) käsiteltävänä on valitus, joka koskee hallinnollisista seuraamuksista vastaavan viranomaisen määräämää sakkoa.
- 2 Valittaja on työsuhteessa rakennuttajaan eli yritykseen, joka suunnitteli ja organisoii ulkopuolisten yritysten suorittamat rakennustyöt. Koska valittajalla on erityisen johtava asema yrityksessä, hän on rikosoikeudellisessa vastuussa kaikista W-NSG:n säännösten rikkomisista, joihin tämä yritys syyllistyy, mikäli hän ei voi osoittaa tehneensä kaikkensa rikkomusten estämiseksi.
- 3 Valittajan väitetään syyllistyneen eurooppalaisen hamsterin levähdys- ja/ tai lisääntymispaikan heikentämiseen tai hävittämiseen ja näin ollen W-NSG:n 10 §:n 3 momentin 4 kohdan rikkomiseen. Tällä säännöksellä on saatettu luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohta osaksi kansallista lainsäädäntöä. W-NSG:n käsitteillä ”levähdyspaikka”, ”lisääntymispaikka”, ”heikentäminen” ja ”hävittäminen” on sama merkitys kuin vastaavilla käsitteillä luontodirektiivissä. Luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa mainittujen käsitteiden tulkinta vaikuttaa näin ollen pääasiassa annettavaan ratkaisuun.

Pääasian asianosaisten tärkeimmät perustelut

- 4 Valittajan väitetään olevan vastuussa siitä, että rakennuttaja on tilannut rakennusyritykseltä rakennustöitä, jotka ovat johtaneet eurooppalaisen hamsterin

levähdys- ja/tai lisääntymispaikan hävittämiseen tai heikentämiseen ja näin ollen W-NSG:n 10 §:n 3 momentin 4 kohdassa säädetyn kiellon rikkomiseen.

- 5 Valittaja kiistää sen, että eurooppalaisen hamsterin levähdys- ja/tai lisääntymispaikka olisi hävitetty tai että sitä olisi heikennetty.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 6 On selvitettävä, kuinka erityisesti luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja levähdyspaikan, lisääntymispaikan, heikentämisen ja hävittämisen käsitteitä on tulkittava.

Levähdyspaikka

- 7 Käsiteltävässä tapauksessa levähdyspaikka on hamsterin pesä. Epäselvää on, pitääkö levähdyspaikan olla hävittämisen tai heikentämishetkellä aktiivisesti tarkoituksensa mukaisessa käytössä vai riittääkö se, että hylätty levähdyspaikka suurella todennäköisyydellä asutetaan uudelleen.
- 8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että levähdyspaikan käsitettä on tulkittava niin laajasti, että myös jokainen hylätty levähdyspaikka (riippumatta sen uudelleen asuttamisen todennäköisyydestä) on luokiteltava luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuksi levähdyspaikaksi. Tällä pyritään varmistamaan toimivaltaisen viranomaisen osallistuminen ennen tällaisen levähdyspaikan hävittämistä.

Lisääntymispaikka

- 9 Epäselvää on, kattaako tämä käsite vain paikan, jossa konkreettinen lisääntymistoiminta tapahtuu, vai kuuluuko siihen – kuten komission näkemyksen mukaan – myös pariutumisen ja synnytyspaikat sekä käyttämättömät lisääntymispaikat. Pariutumisen osalta on lisäksi epäselvää, käsittääkö se myös soidinalueen.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei hyväksy komission laajaa tulkintaa käsitteestä, koska se johtaisi liian suuriin toimintarajoituksiin. Näin ollen lisääntymispaikaksi on katsottava ainoastaan maantieteellisesti rajattu alue, joka liittyy varsinaisiin lisääntymistoimintoihin, tai johon lisäksi sisältyy myös poikasten kehitykselle välttämättömät paikat.

Heikentäminen

- 11 Epäselvää on muun muassa rajanveto puuttumisen ja heikentämisen välillä. On määritettävä, milloin puuttuminen on niin vakavaa, että siinä on kyse heikentämisestä. Lisäksi on tarpeen selvittää myös se, täyttääkö jo laiminlyönti heikentämisen tai hävittämisen tunnusmerkistön.

- 12 Luontodirektiivin tavoitetta koskevan 2 artiklan perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että kyseessä on levähdys- tai lisääntymispaikan heikentäminen, kun kyseinen toimi tai laiminlyönti vaarantaa tiukkaa suojelua edellyttävän eläinlajin säilyttämisen ja ennalleen saattamisen tavoitetta – eli käsiteltävässä tapauksessa tätä levähdys- tai lisääntymispaikkaa (mahdollisesti) käyttävien eläinten olemassaoloa – erittäin merkityksellisessä määrin.
- 13 Tästä seuraa, että levähdyspaikan heikentämisenä on pidettävä jokaista toimea tai laiminlyöntiä, joka uhkaa vakavasti suojeltavaan lajiin kuuluvan eläimen hengissä säilymistä tai lyhentää merkittävästi sen elinikää.
- 14 Vastaavasti lisääntymispaikan heikentämisenä on pidettävä jokaista toimea tai laiminlyöntiä, joka alentaa todistetusti merkittävässä määrin suojeltavaan lajiin kuuluvan eläimen lisääntymiskykyä.

Hävittäminen

- 15 Erityisesti on selvitettävä heikentämisen ja hävittämisen välinen ero.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsityksen mukaan kyseessä on levähdys- tai lisääntymispaikan hävittäminen, kun toimen tai laiminlyönnin seurauksena on se, ettei levähdys- tai lisääntymispaikkaa enää käytetä (voida käyttää) tarkoitukseensa.